

Antifilosofi

//

//]]]]> //]]]>TIDSSKRIFT: **Merkelappen «antifilosof» festes ved så forskjellige tenkere som Pascal, Nietzsche og Wittgenstein – noen ganger som skjellsord, andre ganger som hedersbetegnelse. Det disse tenkerne formodentlig har til felles, er at deres filosofi på ulike måter går på tvers av, eller imot, filosofien som vitenskapelig disiplin og rettesnor for hvordan vi bør leve våre liv.**

Begrepet «antifilosofi» har lenge vært i sirkulasjon, men det har sjelden vært gjenstand for omfattende kritikk og analyse. Dette er i ferd med å forandre seg: De siste årene er det blitt holdt seminarer og utgitt bøker om antifilosofi av store navn som Alain Badiou i Frankrike og Boris Groys i Tyskland. *Filosofisk supplement* er med vårt temanummer stolte av å bidra til å belyse og diskutere begrepet ytterligere.

Antifilosofi hos Wittgenstein, Lacan og Groys

Her vil du først og fremst finne antifilosofi tematisert i form av bokkritikk og -essay. I «Formuleringar av stilla» drøfter Magnus Bøe Michelsen antifilosofiens vesen med utgangspunkt i Badiou's *Wittgenstein's Antiphilosophy*, trekker linjer videre til Jacques Lacan og argumenterer for at den franske psykoanalytikeren bringer antifilosofien til dens ende – med fruktbare konsekvenser for ettertidens filosofi. Bård Hobæk har anmeldt en av årets aktuelle utgivelser, den engelske oversettelsen av Groys' *Einführung in die Anti-Philosophie*. Som Hobæk påpeker, kan det være fristende å gi filosofer prefikset «anti» når tenkningen utfordrer det etablerte; men kreves det ikke mer før vi kan gå i gang med denne kategoriseringen?

Eksperimentell filosofi og avfortrylling

Også i artikkeldelen av dette nummeret vil du finne tekster med et antifilosofisk tilsnitt. I «Leaving intuitions behind?» tar Reier Helle og Tomas Midttun Tobiassen den eksperimentelle filosofien i forsvar overfor Herman Cappelen's kritikk i *Philosophy without intuitions*. Eksperimentell filosofi tar empirisk forskningsmetode i bruk, og mener på bakgrunn av empiri å vise at den moderne analytiske filosofien baserer sine teorier på intuisjoner. Sigurd Hverven retter i «Fortelling om avfortrylling» et kritisk blikk mot universalisering innen moralfilosofi. Artikkelen viser hvordan begrepet «avfortrylling» – som betegner overgangen fra mytiske til rent naturvitenskapelige forklaringer på naturen og tilværelsen – kan settes i sammenheng med fakta/verdi-skillen som er å finne i moderne moralfilosofi, og peker på begrensninger ved denne dikotomien.

En tenker som kan sies å ha et antifilosofisk drag over sitt arbeid, er Heidegger. Denne holdningen til tross: I «Filosofi og verdensanskuelse», oversatt av redaksjonens Espen Stabell og Hilde Vinje, vil du finne hans kunngjøring om hva som dypest sett utgjør skillet mellom ekte filosofi og moderne «verdensanskuelse».

I spalten *Frem fra glemsele*n vil du finne Lars Fredrik Janbys fremstilling av den pyrrhoniske skeptisismen og dens mindre kjente opphavsmann, Pyrrhon. Den pyrrhoniske skeptisismen vender i en antifilosofisk gest skolefilosofien ryggen. Med en ro forårsaket av erkjennelsen om at sannheten likevel ikke er å finne rundt neste hjørne, hengir den pyrrhoniske skeptikeren seg til hverdagslivets begivenheter, ofte på en beundringsverdig uanfektet måte.

Rancière, tragedieteori og festivalrapport

Vi kan også presentere tekster som beveger seg utenfor temaets grenser. Espen Stabell drøfter i bokessayet «Frigjøringens estetikk» Jacques Rancières *Sanselighetens politikk* og *Den emansiperte tilskuer*, og belyser sammenhengen mellom kunst og politikk i Rancières tenkning. Videre har Hilde Vinje vurdert masteroppgaven *Fra greske tragedier til eksistensfilosofi*, hvor Erik Myking Lieungh utforsker begrepet «det tragiske» i tenkningen til Zapffe, Nietzsche og Kierkegaard. Sist, men ikke minst kan du også finne Stian Gullner Klasbu og Randi Furubergs rapport fra filosofifestivalen *På kanten*, som ble arrangert i Kragerø i sommer.

Antifilosofien rammer på tvers av tradisjoner, og gjør seg gjeldende som et stadig mer aktuelt begrep i dagens filosofi. Med dette nummeret håper vi å være et supplement for lesere som vil undersøke antifilosofien nærmere. Enten du allerede har kjennskap til denne paradoksale grenen av filosofien, eller møter på den her for første gang, tror vi du vil finne interessant lesning mellom permene i denne uortodokse utgaven av *Filosofisk supplement*.